

ANY 2017. PRIMERES CITES A OSONA DE DUES ESPÈCIES D'ORQUÍDIES: *Epipogium aphyllum* i *Dactylorhiza insularis*

El dia 11 de juliol del 2017 es va detectar una nova població de l'orquídia fantasma (*Epipogium aphyllum*) dins els límits del Parc Natural del Montseny i en territori osonenc (UTM 1x1km DG5128). Aquesta espècie està catalogada com a "en perill d'extinció" al Catàleg de Flora Amenaçada de Catalunya (Decret 172/2008, de 26 d'agost) i com a "en perill crític" (CR) en el "Llibre vermell de les plantes vasculares endèmiques i amenaçades de Catalunya", i considerada com a Espècie d'interès de Conservació prioritària (EICP1) pel Pla estratègic de conservació de flora de la Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona. Es va localitzar per primer cop al Montseny l'any 2009, però no s'havia retrobat des de l'any 2013. Durant el 2017 es van localitzar un total de 8 peus en una zona de fageda al terme municipal de Viladrau (primera població a la demarcació de Girona), repartits en un grup de 7 peus i 1 peu solitari, separats uns 50 metres, i a uns 6 km de la població anterior. Els peus tenien entre 2 i 6 flors, que no van arribar a fructificar.

Seguiment 2018: El 8 de juliol de 2018 es va tornar a la zona i es van retrobar 8 peus en inici de floració al lloc del primer nucli el 2017. El peu isolat del 2017 no ha tornat a sortir, però s'han trobat 2 nuclis nous: Un primer amb un sol peu de 4 flors, i un segon nucli amb dos peus de 2 flors, uns 20 metres més avall.

Sembla ser que ens trobem davant d'una població de floració regular, ja que ho va fer en un any tan sec com el 2017, i ho ha tornat a fer aquest 2018.

(continua)

Fotos d'*Epipogium aphyllum* i *Dactylorhiza insularis* en els seus respectius hàbitats.

El dia 16 de maig del 2017 es va trobar una població de *Dactylorhiza insularis* (sinònim d'*Orchis sambucina* subsp. *insularis*) al municipi de Taradell (UTM 1x1 km DG4237). Tot i no tractar-se d'un tàxon legalment protegit, està catalogat com a "vulnerable" (VU) en el "Llibre vermell de les plantes vasculares endèmiques i amenaçades de Catalunya", que en recomana la protecció legal. És, segons ens consta, una espècie d'interès de conservació a la Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona. A la província de Barcelona només es coneix del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, d'on sembla que hauria desaparegut, i pel que fa a la resta de Catalunya apareix a les muntanyes de Prades, on està en un bon estat de conservació. La nova població detectada representa, per tant, un nucli molt allunyat de qualsevol altre nucli on actualment es coneix l'espècie. Tot i que aquesta població no està dins de cap espai protegit, es troba a només 900 m de l'Espai Natural Guillerics-Savassona i a 4,5 km del Parc Natural del Montseny. El 2017 es van detectar 3 peus, que van florir, i d'aquests, 2 van fructificar (el tercer va ser depredat).

Seguiment 2018: Aquest any al nucli trobat el 2017 només ha sortit 1 peu que no ha arribat a florir. S'han localitzat, però, dos nuclis nous. Un primer a uns 200 metres del nucli del 2017, amb dos peus florits i dos peus en fulles basals. I un segon nucli amb 4 peus florits i 4 peus en fulles basals, uns 200 metres més enllà..

Així, podem considerar que la població està dispersa en un radi d'uns 500 metres, amb un total d'una dotzena de peus. I això ens fa ser més optimistes de cara a les possibilitats de viabilitat de la població.

De les troballes fetes el 2017 el GNO en vàrem fer sengles comunicats, tant al Servei de Flora i Fauna de la Generalitat de Catalunya, com al Servei de Parcs de la Diputació de Barcelona.

Al passat abril vàrem acompanyar un tècnic de la Generalitat i un botànic a visitar la zona de l'*Epipogium*.

Pel que fa a les *D. insularis* de Taradell, ens hem posat en contacte amb els Agents Rurals d'Osona i els hem acompanyat a la zona. Han pres nota de les localitzacions i hem quedat que en faran un seguiment, malgrat no tractar-se d'una espècie protegida, davant els perills de les actuacions de treballs forestals que s'han dut a terme en aquelles finques. També hem contactat amb el gestor de la finca on es troba el nucli principal per veure com es poden prendre mesures per protegir les plantes.

Pere Espinet